

נוהל הכרה במוזאון, לפי חוק המוזאונים, התשמ"ג-1983 ותקנותיו

א. כללי

בהתאם לסעיף 2 לחוק המוזאונים, התשמ"ג-1983 (להלן – **החוק**), שר התרבות והספורט (להלן – **השר**) רשאי, לאחר היוועצות עם מועצת המוזאונים (להלן – **המועצה**) להכריז על מוזאון פלוני כעל מוזאון מוכר לעניין החוק. במסגרת זו, נקבע בחוק כי:

"(א) השר רשאי, לאחר התייעצות במועצה, להכריז על מוזיאון פלוני, כעל מוזיאון מוכר לענין חוק זה.

(ב) בבואו להכריז על מוזיאון כאמור ישקול השר, בין השאר, טעמים שבטובת הציבור ובצרכי שמירתם של מוצגים הנמצאים במוזיאון.

(ג) אכרזה כאמור יכול שתהיה אף לגבי מוזיאון המתנהל על פי חיקוק.

(ד) אכרזה לפי סעיף זה תפורסם ברשומות."

לשם גיבוש עמדתה המקצועית של הוועדה כנדרש בחוק, לצורך קיום חובת ההיוועצות של השר עימה במסגרת הליך אכרזה של מוזאון, נקבע נוהל זה לפיו יש להמליץ ולגבש את חוות הדעת המקצועית האמורה.

ב. הגדרות

"**אוצר**" – הממונה על שימור האוספים והכנת התצוגות במוסד, שמתקיימים לגביו התנאים לפי סעיף 3 לתקנות; "**השר**" – שר התרבות והספורט;

"**התקנות**" – תקנות המוזאונים, תשמ"ה-1984 שהותקנו לפי החוק;

"**המחלקה**" – המחלקה למוזאונים במינהל התרבות במשרד התרבות והספורט;

"**ועדת ההכרה**" – ועדת משנה של המועצה שבה לפחות חמישה חברים שמונו על-ידי המועצה לצורך גיבוש חוות הדעת כנדרש בסעיף 2 לחוק ובהתאם למפורט בפרק ד, סעיף 3 לנוהל זה; ועדת ההכרה תכלול, במידת הצורך, מומחים רלוונטים בתחומי האוסף, מוזאולוגיה, שימור וניהול אוספים, חינוך וכדומה;

"**מדריך בכיר**" – מדריך במוסד, שהוא אחד מאלה:

(1) בעל תואר בתחום שיש לו זיקה לתחום האוסף;

(2) בעל תעודת הוראה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה או מורה דרך מוסמך;

(3) בעל 3 שנות ניסיון בהדרכה במוסד הפועל בתחום ובהיקף דומים;

"**מוזאון מוכר**" – מוסד שהוכר על-ידי השר לפי סעיף 2 לחוק;

"מוסד" - מוסד ציבורי כהגדרתו בסעיף 3א לחוק או רשות מקומית;

"שטח חוץ" - שטח פתוח באחריות המוסד, המכיל פריטים מוזאליים המוצגים דרך קבע בסביבת המוסד, מטופל ומטופח לרבות שילוט והסברים ברמה נאותה;

"תנאי אקלים מבוקרים" - חלל תצוגה או מחסן לאוסף המצוידים בעזרים הפועלים בכל שעות היממה לשמירה ולבקרה של תנאי האקלים.

ג. נוהל הגשת בקשה להכרה במוסד כמוזאון מוכר

1. מוסד המבקש כי יוכרז עליו כמוזאון מוכר לפי החוק צריך לעמוד בכל תנאי הסף שלהלן (להלן – תנאי הסף):

- א. הוא מוסד הפועל במשך שנתיים לפחות באמצעות מקורות כספיים עצמיים;
- ב. עיקר פעילותו בתחום המוזאלי; על אף האמור, מוסד הפועל בתחום המוזאלי כחלק מתאגיד העוסק במגוון תחומים, שתקציבו הינו סגור ומובחן מתקציבו הכולל של התאגיד ויש לו הנהלה מקצועית נפרדת, יחשב כמוסד שעיקר פעילותו הוא בתחום המוזאלי;
- ג. הוא עומד בדרישות החוק והתקנות;
- ד. יש לו אוסף המוצג חלקו או כולו דרך קבע, שכולל פריטים מקוריים ייחודיים ובעלי ערך תרבותי לפחות באחד מהתחומים המפורטים להלן: אמנות, אדריכלות ועיצוב, ארכאולוגיה, אתנוגרפיה (לרבות יודאיקה, פולקלור ומורשת מיעוטים), היסטוריה (לרבות תולדות עם ישראל, תולדות השואה והגבורה ותולדות היישוב בעת החדשה), טבע, מדע וטכנולוגיה (להלן – תחום);
- ה. הוא בעל רמת תצוגה נאותה; דהיינו, תצוגה המשקפת תפישה רעיונית ואוצרותית מקורית, המבוססת על מחקר של נושא התצוגה והיא מוצגת, מוסברת ומונגשת בעיצוב מקצועי ובאמצעים שונים למגוון קהלים;
- ו. הוא מעסיק צוות מקצועי קבוע הכולל לכל הפחות את בעלי התפקידים הבאים בהיקפי משרה כלהלן:
אוצר 1/4 משרה; 1/4 משרה של מדריך בכיר; רשם או מנהל אוסף בהיקף לפי שיקול הנהלת המוסד;
- ז. יש לו שטח תצוגה של 200 מ"ר לפחות, מהם לפחות 100 מ"ר מיועדים לתצוגת קבע מאוסף המוזאון; לעניין זה בלבד: 1 מ"ר של שטח חוץ תחומה יחושב כ-0.3 מ"ר;
- ח. מספר המבקרים בו בתשלום היה לפחות 7,500 בכל שנה, בכל אחת מהשנתיים הקודמות;
- ט. למוסד מחסן בעל תנאי אקלים מבוקרים המתאים לאוספיו;
- י. למוסד ועדת מומחים מייעצת באשר לאוסף, לתכנים, לתערוכות ולפעילויות.

2. מוסד שעמד בתנאי הסף יתבקש להגיש למחלקה למוזאונים בקשה להכרה, לה יצרף את המסמכים הבאים:

א. הצהרה ומסמכים הנדרשים להוכחת עמידת המוזאון בתנאי הסף (המפורטים, כאמור, בסעיף 1א – (י)).

ב. פרטים אודות המבנה הכוללים את המסמכים הבאים:

*הניסוח הוא בלשון יחיד, ככל שיש למוסד כמה מבנים יש להציג המסמכים ביחס לכל אחד מהמבנים.

1. הצהרה להמצאות היתר בנייה בתוקף, בהתאם לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965. במידה והמוסד או חלקו פועל על בסיס אישור לשימוש חורג, יש לציין זאת, לפרט את מהות השימוש החורג ולצרף את האישור;

2. הצגת אישור של יועץ ביטחון ומיגון לעמידת המבנה בתנאי הביטחון והמיגון;

3. הצגת אישור של יועץ בטיחות לעמידת המבנה בתנאי הבטיחות.

4. הצגת אישור של יועץ נגישות לנגישותו של המבנה בהתאם לדרישות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998.

5. פירוט שטח התצוגה המוזאלי ופירוט השטח המיועד לתצוגת קבע של המוסד. יש לצרף שרטוט מאושר על ידי אדריכל מורשה של המבנה ובו מסומנים שטחי התצוגה.

ג. פרטים אודות התקצוב הכוללים את המסמכים הבאים:

1. פירוט מקורות המימון בתפעולו השוטף של המוסד בהווה (כולל הכנסות עצמיות) במספרים מוחלטים ובאחוזים;

2. תוכנית חומש לפיתוח המוסד כולל אומדן התקציב השוטף ותקציב הפיתוח.

ד. פרטים אודות המעמד משפטי:

פרטים על המעמד המשפטי של המוסד, מטרתו, הגופים הציבוריים המנהלים אותו (כולל הרכב הוועד המנהל וועדות המשנה). יש לצרף את מסמכי היסוד ואת תעודת הרישום של התאגיד.

ה. פרטים אודות הצוות המקצועי:

פירוט התקנים ואיושם (כולל תעודות השכלה וקורות חיים רלוונטיים של אוצרות, מדריך/ה רשם/ת).

ו. פרטים אודות הפעלת המוסד:

1. פירוט דמי הכניסה, הזכאים להנחות ופטורים;

2. זמני פתיחת המוסד לקהל ואופן העברת מידע זה לציבור;

3. פירוט מספר המבקרים בתשלום בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה.

ז. מדיניות האוסף המוזאלי:

1. תחומי האוסף המוזאלי כולל פירוט הבעלות עליו;

2. אופן שימור האוסף בתצוגות ובמחסן (לרבות פירוט העזרים לשמירה על תנאי אקלים מבוקרים ותיאור כללי על מצב שימור הפריטים);

3. נוהל הוספת פריטים לאוסף, השאלה, מכירה או השמדה ;
4. מצב רישום האוסף, צילומו וקטלוגו ;
5. תיאור נושאי תצוגות הקבע והתערוכות המתחלפות תוך הדגשת הקשר בין תחום האוסף לבין המדיניות המוצהרת של המוסד ;
6. נוהל תהליך הכנת התצוגות, המחקר והפרסומים ; לעניין זה, יש לפרט את הפרסומים שהוציא המוסד בשנתיים האחרונות לרבות : קטלוגים, פרסומים מדעיים, אתר ברשת, ימי עיון ואירועי תרבות.

ח. הפעילות החינוכית והתרבותית

1. פירוט-החברים בוועדת החינוך ;
2. הצגת המדיניות, המטרות החינוכיות והמחשתן באמצעות ארבע דוגמאות של תוכניות הדרכה קיימות או עתידיות ;
3. פירוט הפעילויות החינוכיות שהתקיימו בשנה הקודמת, למגוון קהלים.
4. פירוט הפעילות התרבותית של המוסד והקשר לאוסף המוזאלי.

ד. הליך הדיון בבקשה

1. בקשה שהוגשה בהתאם להוראות פרק ג', תיבחן על-ידי מנהל המחלקה למוזאונים או מי מטעמו ; בדיקת מנהל המחלקה למוזיאונים תעשה ביחס לעמידת הפונה בכלל המסמכים שהוגשו בבקשה על כל מרכביה המפורטים בפרק ג (הן לפי רכיבי סעיף 11 והן לפי רכיבי סעיף 2) ועמידתו, מבחינה מהותית בתנאי הסף ; בסיום הבדיקה יכין מנהל המחלקה דו"ח בדיקה מפורט אשר יוגש לוועדת ההכרה (להלן - **דו"ח הבדיקה**).
 2. דו"ח הבדיקה יידון בוועדת ההכרה וככל שיימצא כי המוסד עומד בתנאי הסף, וכן כי הגיש את כל המסמכים הנדרשים, תמליץ ועדת ההכרה בפני מועצת המוזאונים על ביקור ועדת ההכרה במוסד האמור.
 3. התקבלה המלצת ועדת ההכרה, היא תבקר במוסד ותבדוק את איכות האוספים ויחודם, תנאי השימור ומצב הפריטים, רמת התצוגה, רמת הפעילות המוזאולית והחינוכית והתאמת התפישה המוזאולית ליישומה במוסד ; על בסיס ביקור זה וכן על בסיס המסמכים הכתובים, חברי הוועדה יכתבו חוות דעת מקצועית באשר לעמידתו של המוסד בתנאי ההכרה למוזאון (להלן - **חוות הדעת**).
- במסגרת חוות הדעת תמליץ ועדת ההכרה על אחד מאלה :

- א. מתן הכרה למוסד לפחות בתחום אחד ;
- ב. דחיית הבקשה ;
- ג. דחייה זמנית של הבקשה – מצאה הוועדה כי יש יסוד להניח שהמוסד יוכל למלא אחר הדרישות

החסרות לו בפרק זמן קצוב, תבהיר למוסד מהם הרכיבים עליו להשלים לפי החוק, התקנות ונוהל זה ותקצוב עבורו פרק זמן מוגבל להשלמת הבקשה ולעדכון השינויים; השלים הפרטים הנדרשים, יוכל המוסד לפנות בבקשה משלימה לחידוש בדיקת הליך ההכרה.

4. המלצות ועדת ההכרה יובאו לדיון בישיבה של המועצה אשר רשאית לקבל את המלצת ועדת ההכרה, לשנותה או לדחותה.

5. מצאה המועצה שהמוסד עונה על דרישות החוק, התקנות ונוהל זה, תמליץ לשר על מתן הכרה למוסד כמוזאון על פי חוק ועל שיוכו לפחות לתחום אחד; המלצת המועצה המנומקת בכתב תועבר לידיעת המוסד ותינתן לו האפשרות להשמיע טענותיו בפני המועצה בתוך שבוע ימים מיום קבלת ההמלצה.

6. החליט השר לקבל את המלצת המועצה, יפרסם על כך הודעה ברשומות והמוסד יקבל תעודת הכרה כמוזאון על-פי החוק חתומה בידי השר.

7. המליצה המועצה לדחות את בקשת ההכרה או לדחותה באופן זמני, תובא המלצתה המנומקת בכתב למוסד ותינתן לו האפשרות להשמיע טענותיו בפני המועצה, בטרם תגבש את המלצתה הסופית לשר (להלן – השימוע).

8. התקיים שימוע, תחזור המועצה לאחריה ותדון בהמלצת ועדת ההכרה בשנית בשים לב לטענות שעלו במסגרתו.

הוספת תחום חדש או מבנה נוסף למוזאון מוכר

ביקש מוזאון להוסיף תחום חדש או להכיר במבנה או שטח חוץ חדשים יעביר בקשה להכרה בהתאם לנוהל זה ביחס לתחום, המבנה או שטח החוץ החדשים בלבד.